

■ PETRIȘOR MILITARU

cercetări multidisciplinare de literatură, antropologie și lingvistică

Gabriel Coșoveanu, Dana Dinu, Gabriel Popescu (coordonatori), *Povestiri ale multidisciplinarității: studii literare, antropologice și lingvistice*. Editura Universitaria, Craiova, 2013.

Cel de-al doilea volum din Colecția „Grammatophoros” își propune să continue tradiția inițiată în 2011 cu volumul *Studii de literatură și lingvistică* (coordonat de Ion Buzera, Carmen Popescu și Sorina Sorescu), aflându-se de la început „într-un raport nominal de descendență directă cu gramatologia lui Derrida”. Actualul volum, intitulat *Povestiri ale multidisciplinarității: studii literare, antropologice și lingvistice* (coordonat de Gabriel Coșoveanu, Dana Dinu și Gabriel Popescu), cuprinde cincișpezece studii și este unificat de un demers multidisciplinar ce dă unitate volumului structurat în trei tipuri de cercetări filologice.

În prima categorie de lucrări științifice intră acele studii literarmente multidisciplinare. Lucrarea Alinei Gioroceanu (*Influența greacă în formarea terminologiei românești*) este o analiză a limbii române din perspectiva lingvisticii diacronice, prin care

tânăra cercetătoare ne demonstrează că dacă inițial termenii de origine greacă din limba română au fost împrumutați prin intermediul latinei sau al slavonei, cei din limba română contemporană sunt împrumutați pe filieră engleză sau din alte limbi romaniice. În aceeași ordine de idei, Ovidiu Drăghici realizează un studiu de lingvistică sincronică centrat pe structura fonologică a enunțului românesc. Mizând pe o abordare stilistică, Melitta Szathmary subliniază felul în care presa contemporană românească se folosește excesiv de hiperbolizare pentru a crea un adevărat discurs al „groazei” menit să atragă atenția, să sporească tensiunea, să dea impresia de senzational etc. Un astfel de repertoriu de clișee lingvistice se structurează într-un câmp semantic bine definit și raportul ziarist-cititor devine unul de tipul *producer-consumer*, în sensul în care primul este creator și fumizor de formule fixe, iar cel de-al doilea un receptor mecanic al acestor clișee de comunicare jurnalistică.

În sfera studiilor de filologie clasică se integrează cercetările aparținând Mihaelei Popescu (*Sistemul condițional din latina clasică. Problematizare și categorizare. O abordare semantic-sintactică*) și Ioanei-Rucsandra Dascălu (*Termini-sa-*

telit în prezentarea sentimentului iubirii în poezia lirică latină. Un studiu de lingvistică aplicată).

În cea de-a doua categorie de cercetări filologice se încadrează lucrările ce folosesc concepte din sfera psihanalizei și a filosofiei guattarian-deleuziene. Un bun exemplu este studiul Ilonei Duță reprezintă o analiză a monologului *Omul pubele* (parte din întregul intitulat *Teatru descompus*) prin prisma conceptelor psihanalitice de fantasmă și proiectivitate. O astfel de abordare permite transcenderea absurdului a ecourilor nihiliste specifice teatrului lui Matei Vișniec către o dimensiune mai luminoasă, eliberatoare.

În cea de-a treia categorie de studii filologice se încadrează acele lucrări ce intră în sfera metacriticii, a imaginarului, a simbolului și a alegoricului. Astfel, Ion Buzera ne oferă o abordare meta-critică a gândirii critice a lui Ion Negoșescu, pornind de la comentariile criticului născut la Cluj-Napoca asupra poeziei lui Ștefan Augustin Doinaș. Dintr-o perspectivă tematică, Cătălin Ghiță demonstrează cum nuvela *Alexandru Lăpușneanu* a lui Constantin Negruzzi este o adevărată radiografie a sadismului de tip tiranic.

Gabriel Popescu, pornind de la conceptul de „comparație dialectică” al lui Basil Munteanu, descoperă, în opera lui Marin Sorescu (cel din „*Anabasis*” – un poem care hibernează), văzut în ipostaza de cititor postmodern al lui Saint-John Perse, și a lui Emil Cioran (*Exerciții de admirație. Eseuri și portrete*) – ci-

tor în cheie modernă al lui Saint-John Perse, fascicule convergente ce definesc modernismul și postmodernismul în continuarea direcției teoretizate de Ihan Hassan. De asemenea, o altă abordare comparativă este cea a Roxanei Ghiță ce surprinde modul în care apare securitatea în proza postcomunistă germană (Thomas Brüssig, *Eroi ca noi*) și în cea română (Mircea Cărtărescu, *Orbitor*).

Nicolae Panea subliniază în lucrarea sa necesitatea dezvoltării, în prezent, a unei antropologii a senzorialului, în acord atât cu etapa postmodernă a discursului antropologic, cât și cercetările de ultimă oră din sfera psihoneurologiei. Studiul publicat de Carmen Banța are în centru reprezentările diurnului și nocturnului în basme și modul în care îl influențează cele două categorii temporale personajele și desfășurarea evenimentelor în literatură populară. Pe lângă studiile de antropologie teoretică și etnologie, descoperim în volum și o lucrare de antropologie lingvistică, semnată de Nina Aurora Bălan, ce urmărește interculturalitatea și interferențele lingvistice din comunitățile multietnice, cu un studiu de caz ce îi are în centru pe bulgarii din Banat.

În studiul său, Dana Dinu ne oferă o scurtă prezentare a *Periegeis tes Hellados (Pausaniae Graeciae Descriptio, 1903)* de Pausanias și a receptării sale de-a lungul timpului, oprindu-se asupra locurilor pe care le descrie naratorul în vizita sa în Grecia, un loc special ocupându-l în carte partea despre Arcadia, ținutul din

centrul Peloponesului. Această abordare geografico-literară despre Grecia antică este urmată de o lucrare despre Grecia mitică din perspectivă topografică mitică: Mădălina Strehie sugerează că elementele toponimice care apar în aventurile celebrului erou mitic grec Herakles, asemenea Troiei descoperite de Heinrich Schliemann, ar putea avea corespundențe în realitate.

La finalul volumului, Ariana Bălașa a alcătuit bibliografia *Analelor Universității din Craiova. Seria Științe Filologice. Literatură română, universală și comparată* (1996-2011) și un index bibliografic al aceleiași serii a Analelor Universității din Craiova.

În concluzie, volumul *Povestiri ale multidisciplinarității: studii literare, antropologice și lingvistice* ne întărește convingerea că rigoarea discursului critic și originalitatea demersului științific rămân o constantă a cercetătorilor filologi de la Universitatea din Craiova.

□ Serpentine